

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Nikola Šrámková

Název práce: Harmonizace rodinných a pracovních rolí u pracovníků bez možnosti práce z domova během koronavirové krize

Autorka posudku: Lucie Trlifajová

1) *Věcného přínosu práce a její přidané hodnoty;*

Práce se zabývá velmi aktuální tématem (sladčování práce a péče během pandemie COVID), bohužel kvalita zpracování vede k tomu, že nejen, že nenabízí nový pohled, ale bohužel ani shrnutí existujících znalostí.

2) *Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení;*

Výzkumné otázky jsou stanoveny poměrně široce, práci by pravděpodobně pomohlo jejich větší zacílení. Hlavním problémem nicméně je, že namísto aby odpovědi navazovaly na zjištění z jednotlivých kapitol a pomáhaly jasněji vystavět argument, upřesnit zacílení empirické části, odpovědi na otázky působí jako formální „checklist“, který je umístěn na závěr. Jednotlivé kapitoly textu jsou často deskriptivní (zvláště toto platí pro část 6), v důsledku čehož není zřejmá spojitost mezi částmi práce a způsobem zodpovězení otázek. V odpovědích se objevují nové citace z literatury nebo citace z odpovědí respondentů výzkumu, což do shrnutí nepatří.

3) *Strukturace práce;*

Celková struktura práce je srozumitelná, po obsahové stránce jsou ovšem jednotlivé části velmi nevyvážené, některé obsahují nesouvisející informace (např. dlouhá část věnovaná pracovní ochraně žen v těhotenství, diskuse systému dávek nebo pracovních podmínek v empirické části), jiné klíčové informace v textu zcela chybí (např. strukturální postavení žen na trhu práce / dopady rodičovství, aj.). Srozumitelnost také nepřispívá, že není zřejmé, na jaké období pandemie COVID-19 se autorka zaměřuje, čtenář si toto musí odvozovat z textu.

4) *Věcné správnosti a přesvědčivosti argumentace;*

V práci je řada věcných nepřesností. Zásadní problém je, že autorka nemá jasně specifikováno, jaká opatření patří mezi „sladčování“ – v textu jsou pod tímto pojmem diskutovány jak nástroje sladčování, tak např. nástroje podpory rodin s dětmi (slevy na daních). Podobně není jasné, na co je odkazováno pod pojmem „rodinná role“, použitým i v nadpisu práce. Dále není zřejmé, zda se autorka zaměřuje na zaměstnance (jak by se zdálo z úvodu textu), nebo i osoby pracující na různé formy dohod nebo OSVČ (jak se

ukazuje ze složení respondentů). Jde přitom o skupiny s velmi odlišným postavením a přístupem k sociální ochraně, včetně dávek jako je ošetřovné, což pandemie COVID-19 ještě zviditelnila. V textu se s těmito zásadními odlišnostmi nijak neparčuje. Nejasné vymezení základních pojmů, skupin, o nichž se mluví, pak vede k tomu, že argumenty působí obecně a nepodloženě.

5) *Propracování a aplikaci teoretických východisek a přístupů; Využití literatury a dat;*

Teoretická část práce je zcela nedostatečná. Z práce je zcela vynechán genderový aspekt problematiky sladování, ke kterému i v českém kontextu existuje rozsáhlá literatura a výzkumy. Nejde jen o opomenutí základní literatury. Použitá teorie vede k zúžení tématu na otázku individuální volby (konfliktů, dilemat), v teoretické části je zcela přehlížen strukturální a sociální kontext, který je přitom pro porozumění popisované problematiky a nastavení veřejných politik klíčový. (Tímto neříkám, že jde o přístupy, které musí autorka používat, ale měla by prokázat jejich znalost a důvod, proč je nevyužívá). Vzhledem k tomu, jak se v rozhovorech kombinují genderové a sociální nerovnosti by bylo zajímavé pracovat například s intersekcionalní perspektivou.

V textu také zcela chybí zpracování stávajících dat o postavení pečujících osob na trhu práce, zejména žen, které jsou častěji za péči odpovědné. Chybí výzkumy a analýzy k dopadům pandemie COVID-19 (již na jaře 2020 např. publikovalo CERGE analýzu ukazující psychické dopady pandemie na ženy s dětmi). Chybí přesnější data/existující výzkumy k vyhodnocení stávajících opatření (kapitola 6), až na několik výjimek se při hodnocení pracuje jen s vládními dokumenty/strategiemi, a okrajově několika analýzami VUPSV. S některými koncepty je pracováno velmi nekriticky (flexibilita x prekarizace). Velmi omezená je zahraniční literatura a statistické zdroje, které by umožnili podobu podpory sladování v Česku zasadit do širšího kontextu.

6) *Metodologického přístupu a aplikace jednotlivých metod;*

Empirická část je založena na několika potenciálně velmi zajímavých rozhovorech, bohužel výběr rozhovorů není nijak vysvětlen. Není zřejmé, jaká byla zvolena kritéria pro jejich identifikaci, v čem jsou si respondenti podobní, v čem jsou odlišnosti, tedy o jaké skupině jejich zkušenost vypovídá. Zároveň není zřejmé, proč jde z velké části o ženy – což opět není chyba, ale mělo by to být autorkou reflektováno, stejně jako jeden muž mezi respondenty a specifika jeho zkušenosti (což úzce souvisí s absencí genderové literatury). Na okraj – proč autorka považuje samostatné rozhovory za case study?

7) *Stylistiky a formálního zpracování (citace, grafická úprava atd.).*

Po formální stránce je práce zpracována kvalitně.

Z výše uvedených důvodů doporučuji zvážit, zda práci přijmout k obhajobě. Pokud ano, navrhuji ji hodnotit známkou „tři“.

Datum: 17. 6. 2021

Podpis: